

An architectural rendering of a modern urban development. The scene features several multi-story residential or commercial buildings with a mix of wood and dark facade materials. In the foreground, there is a large, lush green park area with a winding path, trees, and a small pond. A monorail system with a white train is visible on the right side, curving through the park. The sky is blue with scattered white clouds.

Вјежбе 2

теорија и политика привредног развоја

“Зарађивање новца се ради зато што мораш, а богатство евидентно није добро које ми тражимо; јер оно је корисно само због нечега другог што желимо прибавити.”

Аристотел; Никомахова етика

Економски раст није сам себи сврха.

Пут је до бољег животног стандарда.

За економски раст (и развој) потребна су 4 фактора:

1. Радна снага
2. Капитал
3. Технологија
4. Природни ресурси

Како да користећи ове ресурсе задовољимо потребе садашњих генерација, без угрожавања могућности будућих генерација да и они задовоље своје потребе.

Одрживи развој

Централна тема економског развоја данас

Економски развој који у обзир узима:

- Животну средину
- Социјалне односе
- Управљање и демократију (governance; држава и компаније)

Одрживи развој

Друштвено инклузиван и еколошки одржив економски развој.

Заснован на постизању Циљева одрживог развоја (UN SDG).

Одрживи развој покреће држава, али га реализују не само институције, већ и компаније и појединци.

За одрживи развој је тема екстерналија једна од кључних.

Layer	Systems	Sustainability Goals
NATURAL	Flora, fauna, water sheds, air, minerals and other natural resources.	<i>Protecting, preserving and restoring the adaptive capacity of bio-regional systems.</i>
BUILT	Water supply, waste systems, transportation grid, information highways, building codes, zoning systems.	<i>Designing built environments that reduce consumption of natural resources.</i>
ECONOMIC	Firms, markets, economies, currency, labor markets, technology.	<i>Supporting ways for people to create wealth without harming natural systems or human beings.</i>
SOCIAL	Governance, media, neighborhood organizations, informal associations, politics, government, education, social services, art, religion, health care, etc.	<i>Creating opportunities and capacity for citizens to participate in the shaping of their future; and creating educational, health, human services, spiritual, artistic and other systems to support human growth and renewal.</i>

Економија	Природа	Друштво
<p>Сачувати природне ресурсе како би се обезбиједили ресурси за континуирану производњу, укључујући обновљиве и необновљиве ресурсе.</p>	<p>Већа пажња се поклања другим системима на Земљи поред привредне; води се рачуна о атмосфери, тлу, морима, итд.</p>	<p>Настојање да се обезбиједи боља расподјела дохотка и искоријени глад и екстремно сиромаштво.</p>

Одрживи развој и компаније

Срж економског раста (али и развоја) је да се задрже, привуку и развију компаније у једној земљи.

Важно је да институције узму у обзир то када се баве одрживим развојем, те да ствари сагледају и из перспективе компанија.

Одрживи развој има своју цијену: већи порези и таксе, административне забране и регулација, ...

Посљедица су већи трошкови и мањи расположиви доходак.

Зашто се фирме баве одрживим развојем?

Екстерни фактори

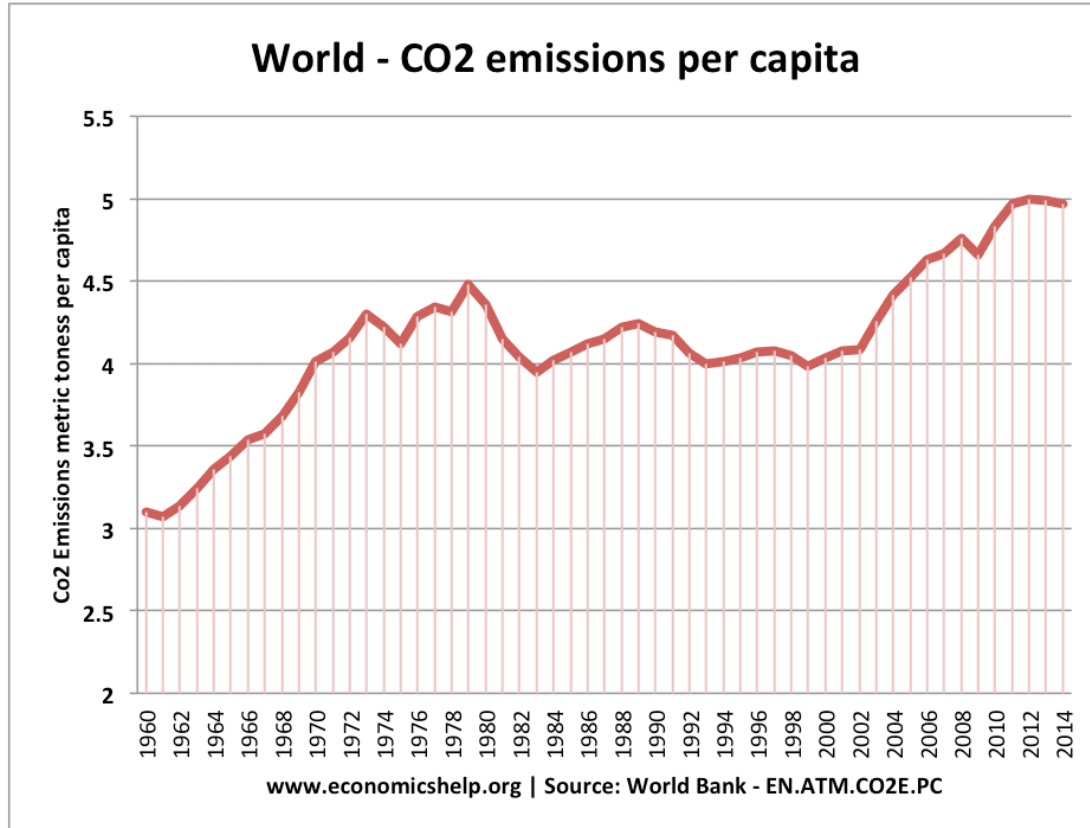
- Преференције потрошача (богата тржишта)
- Регулаторни захтјеви
- OEM стандарди и захтјеви
- Развој нових тржишта

Интерни фактори

- Вриједности менаџмента
- Вриједности запослених
- Смањење отпада и потрошње енергената
- Прилика за иновације

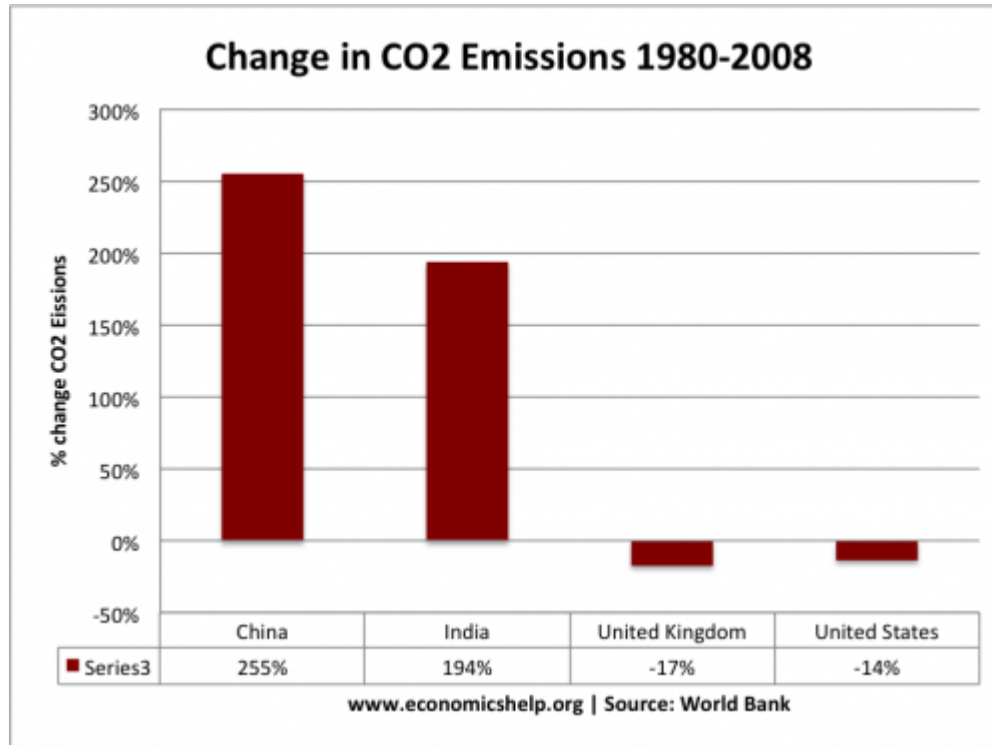
ISO 14001

Зелена економија

CO₂ emissions per capita vs GDP per capita

Зелена економија

+ еколошка Кузњецова крива

Зелена економија

Ужи концепт у односу на одрживи развој.

Бави се темом утицаја привредне активности на животну средину, односно на трошење ресурса, посебно необновљивих.

Обновљиви ресурси нису вјечни!

Циркуларна економија

Критичари тврде да су бројна „зелена“ рјешења контрапродуктивна.

Извори енергије.

Политика одрживог економског развоја

- Централна стратегија која обухвата појединачне политике 3 стуба
- Политика заштите животне средине
- Социјална политика
- Економска политика

- OECD:
 1. Цјеновни системи (порези, субвенције, изузећа, итд)
 2. Реформа јавне управе и демократизација доношења одлука
 3. Технолошке политике и подстицање иновације
 4. Јачање улоге трговине и међународних финансија у одрживом развоју